

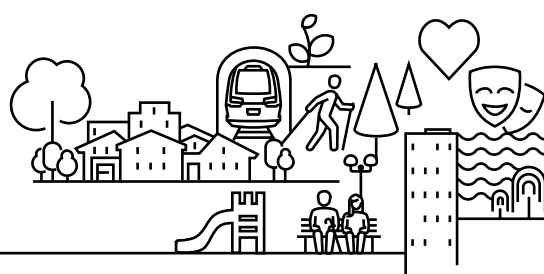

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2025-2026

Bøleråsen barnehage

Innhold

1 OM ÅRSPLANEN OG KOMMUNENS MÅL FOR BARNEHAGENE	2
2 KOMMUNENS STYRINGSdokumenter	3
3 OM BARNEHAGEN – SATSINGSOMRÅDER OG AKTIVITETER DETTE ÅRET	4
3.1 BAKGRUNN FOR VALG AV SATSINGSOMRÅDER.....	5
3.2 SATSINGSOMRÅDENE.....	5
3.3 KOMPETANSEUTVIKLING.....	6
4 BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	7
4.1 BARNEHAGENS MANDAT OG VERDIGRUNNLAG	7
4.2 OMSORG	8
4.3 LEK	9
4.4 DANNING	9
4.5 LÆRING	10
4.6 VENNSKAP OG FELLESSKAP	10
4.7 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK.....	11
4.8 BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	11
4.9 BARNEHAGENS FASTE TEMA	12
5 BARNs MEDVIRKNING	13
5.1 BARN OG UNGE MEDVIRKER	13
6 BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	14
6.1 PROGRESJON	14
6.2 DIGITAL PRAKSIS	15
6.3 KVALITETSKJENNETEGN	15
7 OVERGANGER.....	16
7.1 NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	16
7.2 OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	16
7.3 OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	17
8 PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON	17
9 AKTIVITETER / ÅRSJUL.....	20
10 PLAN FOR VURDERING.....	21
11 KILDER OG REFERANSER	28

1 Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, samt fremme læring og danning. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser hvordan barnehagen arbeider for å omsette både rammeplanen og kommunens planer til pedagogisk praksis. Planen er et arbeidsredskap for alle ansatte i barnehagen. Den inneholder felles satsingsområder for alle kommunale barnehager og den enkelte barnehages visjon, mål og tiltak.

Del av kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med kommuneplanen og årlige økonomi- og handlingsplaner. Årsplanen skal sikre sammenheng mellom kommunens overordnede mål og de mål, tiltak og aktiviteter barnehagen prioriterer. I tillegg skal planen gi informasjon til foresatte og brukere av barnehagen.

Visjon og verdier

Kommunens visjon er Nær og nyskapende. Våre verdier er Ansvar, omsorg og respekt.

Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

Fastsatt av SU: 25.6.25

Barnehagens styrer: Nina Solberg

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2 Kommunens styringsdokumenter

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i kommuneplan for Nordre Follo. Disse blir blant annet fulgt opp med fem innsatsområder i økonomi- og handlingsplan for perioden 2025-2028:

Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode omsorgspersoner.

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap.

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal se barnet - hele barnet og familien.

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og unge får realisert sitt potensial for utvikling og læring.

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal sørge for at barn og familier som har behov for støtte får riktig innsats tidlig nok.

Riktig innsats tidlig nok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi- og handlingsplan 2025-2028](#)

3 Om barnehagen – satsingsområder og aktiviteter dette året

Bøleråsen barnehage er en 4 avdelings barnehage med plass til 54 barn. Den ligger flott til på Bøleråsen på Langhus. Barnehagen er nærmeste nabo til Bøleråsen skole. Vi har to avdelinger for 1-3 åringer, avdelingene Blå og Rød og to avdelinger for 3-5 åringer, avdelingene Grønn og Gul.

Vi er veldig stolte av barnehagen vår og er opptatt av å være tilstedeværende, nysgjerrige, lyttende, varme og gode voksne i møte med barna.

Vår visjon er: **Glade, lekende barn og voksne.** Vi har jobbet frem disse kjennetegnene i forhold til visjonen vår.

- Lek, glede og humor har en sentral plass i alt samspill i barnehagen.
- Utelek og aktivitet i naturen er en viktig del av barnehagens hverdag.

Positive, engasjerte og tilstedeværende ansatte.

Forrige barnehageår hadde vi satsningsområdet: «Et trygt og godt leke- og læringsmiljø». Vi jobbet første halvår med fokus på det fysiske miljøet inne og frem til sommeren med det fysiske miljøet ute. Dette er noe vi vil ta med oss inn i årets satsningsområde som er språkarbeid.

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. I barnehagen legges grunnlaget for barnas språklige ferdigheter gjennom hverdagens mange situasjoner – i for eksempel lek, samtaler, høytlesning og utforsking.

Vi i personalet har ansvar for å invitere alle barna med i språklige aktiviteter, både små og store barnehagebarn og barn med ulike språklige ferdigheter. Personalet må legge til rette for at alle får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for egne tanker og for å uttrykke egne meninger og følelser.

3.1 Bakgrunn for valg av satsingsområder

Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulerer til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. Barn lærer språk best gjennom å være språklig aktive. (Rammeplan). Så hvordan kan en gå frem og være bevisst på for å gi god språkstimulering til barna i barnehagen?

Dette krever at personalet:

- Blir godt kjent med alle barna og deres interesser
- Viderefører det barnet snakker om
- Lar barna få høre mange nye ord
- Ikke forenkler språket for mye
- Bruker enhver anledning i hverdagen til å samtale med barna

3.2 Satsingsområdene

Varme og trygge relasjoner er en forutsetning for at barn skal ha lyst til å prate og dermed utfolde seg språklig. For det er nettopp gjennom dialog og samspill at barn skal støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape sammen. (Rammeplan)

Mål: «Alle barn møter et godt språkmiljø i barnehagen»

Vi ser barn som:

- uttrykker følelser, tanker og meninger
- har kjennskap til og viser glede ved fortellinger, sanger og samtaler
- bruker språket til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter
- deltar språklig aktivt i barnehagens hverdagsaktiviteter, lek og samspill
- får positive opplevelser med høytlesning, fortellinger, bildebøker og annen litteratur

Vi ser personale som:

- lytter med oppmerksomhet og interesse til det barnet sier og formidler og prøver å forstå barnets signaler
- inkluderer alle barn i språkstimulerende aktiviteter
- bruker språket konkret og presist i alle hverdagssituasjoner
- legger til rette for at alle barn blir lest for jevnlig
- involverer barna i samtaler og gjøremål gjennom hele dagen
- bruker varierte formidlingsformer og tilbyr et mangfold av bøker, sanger, regler og bilder
- legger til rette for lekemiljø inne og ute som inviterer til språklige aktiviteter

Vi oppfordre foreldre til å:

- låne med bøker fra barnehagen
- snakke med barnet om opplevelser i hverdagen
- se på bilder i garderoben og snakke med barnet om disse
- se på og samtale rundt månedsbrevet sammen med barnet

I sonen Bøleråsen/Vevelstadåsen har vi bestemt at barnesamtaler skal være satsningsområdet vårt. Dette er forankret dette i kommunale satsingsområdet og barnehageloven. Vi er opptatt av at barna skal ha et trygt og godt barnehagemiljø og at de skal få uttrykke hvordan de har det i barnehagen og påvirke hverdagen sin. Å kunne uttrykke kroppslig eller snakke om hvordan vi har det er et viktig bidrag for å kunne stå opp for seg selv. Vi legger opp til noen planlagte samtaler med barna, samtidig som barna oppfordres til å ta kontakt med en av oss hvis det er noe de vil snakke om. Vi skal bygge relasjoner slik at barna er trygge på oss og kan snakke om gode ting og ting som kan være litt vanskelige. Vi vil etter hvert utvikle systematiske barnesamtaler i forhold til de yngre barna i barnehagen også. Vi vil benytte verktøy fra RVTS (Regionale ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging) i dette arbeidet.

3.3 Kompetanseutvikling

Barnehagen jobber med kompetanseutviklende tiltak gjennom hele barnehageåret for at personalet skal være i kontinuerlig utvikling. For å kunne være en lærende organisasjon er det viktig at det ikke bare skjer læring på individnivå, men at det er kollektiv forståelse og læring. Vi legger til rette for at vi

tilegner oss ny kunnskap; gjennom å lese felles litteratur og reflekterer sammen over hvordan vi kan bruke denne kunnskapen for å utvikle oss. Dette gjøres blant annet gjennom å drøfte ulike problemstillinger ut fra ulike perspektiv.

Felles litteratur dette året er: *Språkarbeid i barnehagen* av Margareth Sandvik. Vi vil jobbe med språk i ulike hverdagssituasjoner, for eksempel; måltid, garderobe osv. I tillegg vil vi fortsette og hente ideer og inspirasjon til leken gjennom bøkene: *Lekelyst* av Anette Brendeland og *Barnehagens uterom* av Eli Thorbergsen.

Vi deltar også på ulike fagsamlinger og nettverk gjennom Nordre Follo kommune. I tillegg bruker vi personalmøter, planleggingsdager, avdelingsmøter og ledermøter til å reflektere og utvikle oss. Vi jobber med å ha forpliktende utganger fra møter som vi tar med oss som inngang til neste møte.

Vi fortsetter arbeidet vi har begynt på i sonen når det gjelder RVTs (Regionale ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging). Ressurspersoner i barnehagen har gjennomført 3 moduler for å heve kompetansen på området. Disse vil sammen med styrer være ansvarlig for å fortsette å implementere dette i barnehagen. Snakkmedbarn.no er et verktøy vi vil benytte oss av. Her får en trening via en snakkesimulator. Alle barnehagene i sonen fortsetter og utvikle barnesamtaler.

Vi har fagmøter i barnehagen hvor en for eksempel leser litteratur, reflekterer over ulike problemstillinger, har veiledningsgrunnlag som utgangspunkt for fellesveiledning/individuelle veiledninger. I tillegg har vi 5 plandager i året, hvor vi øker vår faglige kompetanse.

4 Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

4.1 Barnehagens mandat og verdigrunnlag

Barnehagen jobber i tråd med føringene i Rammeplan for barnehage fastsatt av Kunnskapsdepartementet 24. april 2017 med hjemmel i lov om barnehager 17. juni 2005. Rammeplan for barnehage beskriver barnehagens innhold og oppgaver.

Her står det beskrevet hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på, som verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, respekt for menneskeverdet og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet,

tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som er forankret i menneskerettighetene og fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Fagområdet Etikk, religion og filosofi beskriver barnehagens mandat når det gjelder å legge til rette for å skape verdier, normer og holdninger som skal gi barn kunnskap om livssynsmangfold og kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike livssyn og erfaring med kulturelle uttrykk og dens egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for mangfoldet og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.

Barnehagen skal bidra til at barna får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på. Den skal bidra til å utvikle barns interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Fagområdet Nærmiljø og samfunn beskriver hvordan barnehagen skal bidra til å gjøre barna kjent med nærmiljø, samfunn og verden. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet, og barn skal få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

Barnehagen har ulike markeringer som representerer mangfoldet i barnegruppa og samfunnet. Det kan være religiøse høytider og andre tradisjoner som er aktuelle, eksempelvis Pride, nasjonaldager, religiøse høytider og karneval. Markeringer må for øvrig sees i lys av samfunnsutviklingen og kulturelle endringer som barnehagen må forholde seg til.

Aktiviteter i forbindelse med disse markeringene bidrar til å sikre etterlevelse av kravene stilt til barnehagen gjennom Rammeplan for barnehagen og lov om barnehage.

4.2 Omsorg

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Personalet ser, lytter og anerkjenner barnas ulike følelser.
- Personalet veileder, støtter og oppmuntrer til omsorgsfulle handlinger overfor hverandre
- Personalet viser varme og omsorg samtidig som det settes grenser.
- Personalet er gode rollemodeller som verdsetter omsorg og likeverd.

4.3 Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Personalet deler barna inn i små grupper jevnlig.
- Personalet legger til rette for et inspirerende lekemiljø ute og inne, der leker og materialer er tilgjengelig for barna.
- Personalet legger til rette for et inkluderende miljø der alle barna opplever glede og engasjement gjennom leken.
- Personalet er igangsettere eller inviterer seg selv med i leken på barnas premisser.

4.4 Danning

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- Personalet viser respekt for vårt mangfold og ønsker alle velkommen i felleskapet.
- Personalet legger til rette for at barna utvikler kritisk tenkning og etisk dømmekraft gjennom refleksjon.
- Personalet støtter barnas utvikling av egen identitet og bidrar til at barna utvikler positiv selvfølelse.
- Personalet lærer barna respekt for naturen og det vi har rundt oss.

4.5 Læring

Barnehagen skal fremme læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for et stimulerende og utforskende lekemiljø som fremmer barnas nysgjerrighet og leke- og lærelyst.
- Personalet legger til rette for å lære gjennom kropp og sanser i ulike omgivelser.
- Personalet støtter og beriker barnas initiativ og gir dem utfordringer og tiltro til egne evner.
- Personalet er nysgjerrige og utforsker sammen med barna.
- Personalet møter barna på en likeverdig måte.

4.6 Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet deler barna inn i smågrupper/lekegrupper og tilrettelegger for lek og vennskap
- Personalet legger til rette for at barna kan dele opplevelser med hverandre på tvers av avdeling/alder/kjønn.
- Personalet jobber for at alle barn skal være en del av felleskapet og veileder barn ved behov. Jobber for et felles «VI»
- Personalet hjelper/veileder barn til å kjenne på og sette egne grenser

Les mer på kommunens nettside

[Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

4.7 Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

(Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Personalet støtter barna i språkutvikling, gjennom for eksempel bruk av konkrete, bilder mm.
- bruker hverdagssituasjoner til å styrke språkutviklingen gjennom å sette ord på gjenstander og handlinger
- Personalet leser bøker for barna, både egne og lånt på biblioteket
- Personalet tar oss tid til de gode dialogene, uttrykt både kroppslig og verbalt.

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskennetegn.

4.8 Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal

stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

- Personalet har god kjennskap til alle fagområdene i rammeplan og knytter disse opp til aktiviteter og handlinger i hverdagen.
- Personalet jobber med tverrfaglige prosjekter gjennom året hvor ulike fagområder er representert
- Personalet trekker fagområdene inn i refleksjon og evalueringen
- Personalet henviser til fagområder i månedsbrev og innlegg på Facebook

4.9 Barnehagens faste tema

De kommunale barnehagene har tre felles temaer, i tillegg til egne mål og satsingsområder.

Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap er et overordnet satsningsområde i barnehagene. Ifølge barnehageloven har barnehagen plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Dette er et ledd i arbeidet med innsatsområdet «Se meg - hele meg» og overordnet plan «Vold i nære relasjoner». Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i

sammenheng med progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo som mål å bli en trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foresatte.

- [Trygg trafikk](#)

5 Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

Barnehagens tiltak:

- Personalet benytter barnesamtaler
- Personalet tilrettelegger det fysiske rommet ut fra barnas interesser og innspill
- Personalet ser, lytter til og følger opp barnas initiativ og det gir viktig innspill til det pedagogiske arbeidet og ulike prosjekter i barnehagen

5.1 Barn og unge medvirker

Kommunikasjonsavdelingen har utviklet et symbol som skal brukes i alle kommunens planer, hvor barn og ungdom har medvirket. Barn og unge har en lovfestet rett til å medvirke, si sin mening og bli hørt. Kommuneplanen sier også at det skal legges til rette for at barn og unge kan delta når kommunen planlegger og utvikler tjenester og lokalsamfunn. Handlingsplan – demokrati for barn og unge, ble

vedtatt i kommunestyret mai 2022. Den er utarbeidet på grunnlag av Demokratimeldingen fra 2021, og i samspill med elever i valgfaget «Demokrati i praksis» ved Hellerasten skole.

Et av tiltakene i handlingsplanen, rettet mot ansatte i kommunen som jobber med planlegging og tjenesteutvikling, er: Det skal utarbeides et eget ikon/symbol som markerer sider i planen der barn og unge har medvirket eller blitt hørt. Symbolet skal brukes av ALLE som skriver planer for kommunen, der barn og unge skal medvirke.

Les mer på kommunens nettside

[Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

6 Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43).

For barnehagens egne arbeidsmåter, se kap. 8.

6.1 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Personalet tar utgangspunkt i det enkelte barn og legger til rette for mestringsopplevelser og tilpasser utfordringene
- Personalet legger til rette det fysiske miljøet ut fra barnas alder og interesser

6.2 Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for at barna kan utforske, leke og lære gjennom digitale uttryksformer
- Personalet er opptatt av det etiske i bruk av digitale medier, for eksempel både ta og bruk av bilder.
- Personalet er opptatt av å ta prosessbilder
- Personalet lar de eldste barna ta bilder fra sin hverdag

6.3 Kvalitetskjennetegn

Kvalitetskjennetegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjennetegn som er tilpasset sine satsingsområder.

Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjennetegn innenfor områdene nedenfor.

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med digital praksis](#)

Kvalitetskennetegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

7 Overganger

Plan for overgang barnehage – skole – SFO

Målet med planen er å skape trygghet for barnet gjennom tydelige og forutsigbare overganger gjennom hele livet. Planen skal gi en retning for virksomhetenes arbeid med overganger. Trygghet for barnet, en god tilknytning og nære relasjoner er viktig for barns læring og utvikling. Denne planen beskriver det viktigste i overgangen mellom ulike faser i barnas liv.

Plan for overgang barnehage - skole/SFO

7.1 Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Personalet gjennomfører oppstarts samtale med alle nye foresatte i god tid før barnet begynner i barnehagen
- Personalet inviterer til besøksdager for nye barn
- Personalet tilpasser tilvenning til det enkelte barn
- Personalet gir alle barn en tilknytningsperson når de begynner i barnehagen
- Personalet er opptatt av tett kommunikasjon med alle foresatte
- Personalet arrangerer flere fellesarrangementer/møtepunkter gjennom året i egen regi eller i samarbeid med trivselsgruppen.

7.2 Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foresatte får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Personalet har flere fellesarrangementer for alle barna i barnehagen gjennom året
- Personalet passer hverandres barn ved for eksempel møter
- Personalet har besøksdager på nye avdelinger om våren
- «Alle barn er våre barn»

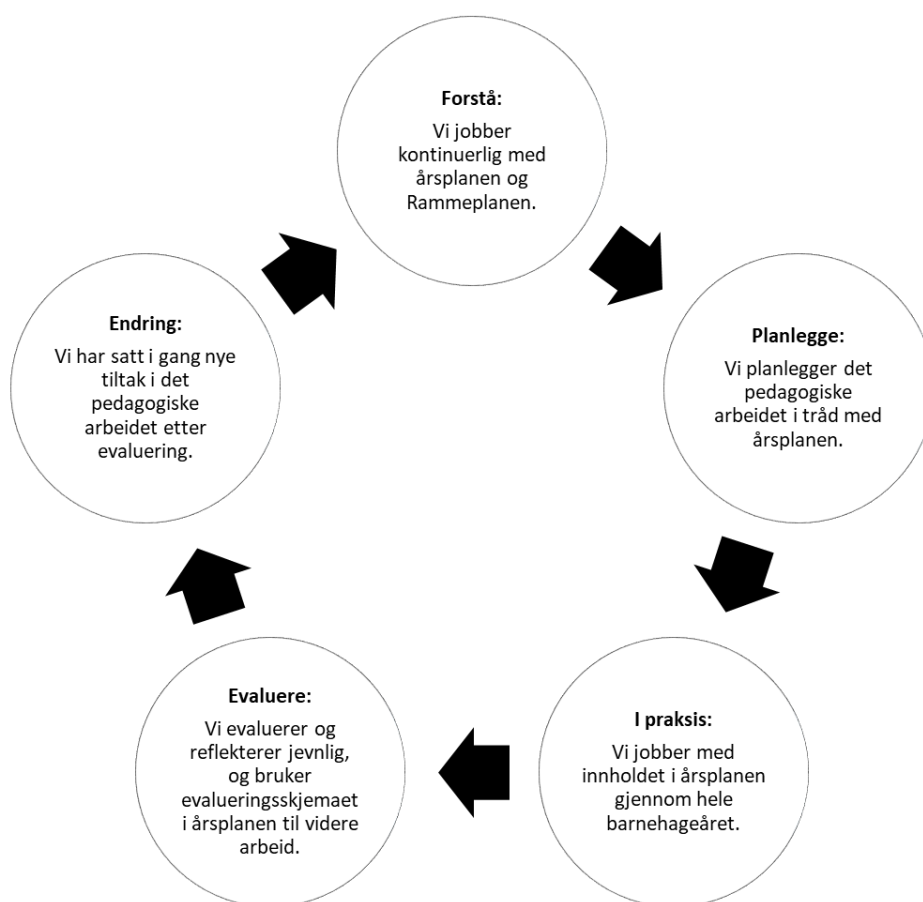
7.3 Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Personalet og skolestarterne er på besøksdager på skole og SFO
- Personalet har god kommunikasjon med skolen
- Personalet har vennsgrupper med andre barnehager i kommunen
- Personalet har overføringssamtaler med skolen
- Personalet har barnesamtaler med barna og "skolestart" samtaler med foresatte

8 Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foresatte. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Personalet planlegger felles pedagogiske aktiviteter på tvers av avdelinger
- Personalet benytter «hvem, hva, hvorfor» i planlegging og evaluerer disse
- Personalet bruker Lotus diagram
- Personalet bruker barnesamtaler for å høre barnets tanker og innspill, ivaretar barns medvirkning
- Personalet bruker kvalitetskjennetegn

Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- Personalet deler barnehageåret i perioder og evaluerer etter hver periode
- Personalet gjennomfører fagmøter med forberedelser og refleksjon
- Personalet bruker praksisfortellinger og case og reflektere ut fra ulike perspektiver
- Personalet lager månedsbrev med evaluering av det vi har gjort og tanker fremover
- Personalet gjennomfører barnesamtaler individuelt og i gruppe gjennom året for å ivareta barnets stemme og medvirkning

Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foresatte, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Personalet lager en dokumentasjonsvegg med tekst og bilder
- Personalet lager månedsbrev med bilder og tekst knyttet opp til rammeplan/årsplan
- Personalet lager en årbok til alle barn som dokumenterer og beskriver hvordan vi har jobbet gjennom året.
- Personalet benytter barnehagens facebook side for å vise noe av arbeidet vårt

9 Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	Bli kjent, tilvenning «Ruskendag» - 29.8 Aktivitetsfredag	Plandager 14. og 15. august – barnehagen stengt
September	Høstdag i skogen Brannvernuke – uke 38 Barnehagens bursdag 26.9 – 39 år Foreldremøte Rød og Blå - 24.9 Foreldremøte Grønn og Gul – 25.9 Aktivitetsfredag	
Oktober	Forut – aksjon og FN dagen -24.10 Aktivitetsfredag	
November	«Ruskendag» – 21.11 Skogtur – hente juletre – uke 48 Felles adventssamling – 28.11 Julegrantenning – TG – 28.11 Aktivitetsfredag	Planleggingsdag 14. november – barnehagen stengt
Desember	Grøttur i skogen – 3.12 Felles adventssamling - 5.12 Felles adventssamling – 12.12 Lucia-dagen/lysfrokost – 12.12 Nissefest - 16.12 Julelunch – 19.12 Felles adventssamling - 19.12	Barnehagen er stengt 24.-26. og 29.-31. desember
Januar	Vinteraktivtetsdag/uke Aktivitetsfredag	Barnehagen er stengt 1. januar Planleggingsdag 2.januar – barnehagen er stengt
Februar	Samenes nasjonaldag – 6.2 Karnevals uke – uke 7 Aktivitetsfredag	
Mars	Eid markering Påsketur Aktivitetsfredag	
April	Vårtur Aktivitetsfredag	Barnehagen er stengt onsdag 1.-6.april
Mai	«Ruskendag» i forbindelse med dugnad - 5.5 17.mai markering – blir markert 13.mai i år Aktivitetsfredag	Barnehagen er stengt: 1.mai – arbeidernes dag 14.mai – Kristihimmelfart 15.mai - Planleggingsdag 25.5 – 2.pinsedag
Juni	Sommerfest i barnehagen – 10. 6 Sommeravslutning skolestartere Samtale med nye foresatte Aktivitetsfredag	
Juli		Sommerstengt uke 28 og 29. Åpen sommerbarnehage i kommunen i uke 30.

10 Plan for vurdering

Dette punktet omfatter både tiltakene for å nå målene i rammeplanen og barnehagens egne satsingsområder.

TEMA	MÅL	HVA HAR VI GJORT	ERFARINGER	HVA TAR VI MED OSS VIDERE/TILTAK
Språkmiljø	Alle barn møter et godt språkmiljø i barnehagen Personalet: Lytter med oppmerksomhet og interesse til det barnet sier og formidler og prøver å forstå barnets signaler. Inkluderer alle barn i språkstimulerende aktiviteter Bruker språket konkret og presist i alle hverdagssituasjoner Legger til rette for at alle barn blir lest for jevnlig Involverer barna i samtaler og gjøremål gjennom hele dagen Bruker varierte formidlingsformer og tilbyr et mangfold av bøker, sanger, regler og bilder Legger til rette for lekemiljø inne og ute som inviterer til språklige aktiviteter			
	Egen rolle – hva har jeg lært/utviklet meg på denne perioden			
	Hva har vært mest spennende? Er det noe som har vært utfordrende? Evt. hvordan løste du det			
Felles utviklingsområde i sonen	Barnesamtaler			

Felles utviklingsområde i sonen	RVTS			
Omsorg	Tiltak: Vi ser, lytter og anerkjenner barnas ulike følelser. Vi veileder, støtter og oppmuntrer til omsorgsfulle handlinger overfor hverandre Vi viser varme og omsorg samtidig som det settes grenser. Vi er gode rollemodeller som verdsetter omsorg og likeverd.			
Lek	Tiltak: Vi deler barna inn i små grupper/lekegrupper jevnlig. Vi legger til rette for et inspirerende lekemiljø ute og inne, der leker og materialer er tilgjengelig for barna. Vi legger til rette for et inkluderende miljø der alle barna opplever glede og engasjement gjennom leken. Vi er igangsettere eller inviterer oss med i leken på barnas premisser.			
Danning	Tiltak: Vi viser respekt for vårt mangfold og ønsker alle velkommen i felleskapet. Vi legger til rette for at barna utvikler kritisk tenkning og etisk dømmekraft gjennom refleksjon. Vi støtter barnas utvikling av egen identitet og bidrar til at barna utvikler positiv selvfølelse.			

	Vi viser barna respekt for naturen og det vi har rundt oss.			
Læring	Tiltak: Vi legger til rette for et stimulerende og utforskende lekemiljø som fremmer barnas nysgjerrighet og lek- og lærelyst. Vi legger til rette for å lære gjennom kropp og sanser i ulike omgivelser Vi støtter og beriker barnas initiativ og gir dem utfordringer og tiltro til egne evner. Vi er nysgjerrige og utforsker sammen med barna. Vi møter barna på en likeverdig måte.			
Vennskap og felleskap	Tiltak: Vi deler barna inn i smågrupper/lekegrupper og tilrettelegger for lek og vennskap Vi legger til rette for at barna kan dele opplevelser med hverandre på tvers av avdeling/alder/kjønn. Vi jobber for at alle barn skal være en del av felleskapet og veileder barn ved behov. Jobber for et felles «VI» Vi hjelper/veileder barn til å kjenne på og sette egne grense			
Kommunikasjon og språk	Tiltak: Vi støtter barna i språkutvikling, gjennom for eksempel bruk av konkrete, bilder mm. Vi bruker hverdagssituasjoner til å styrke språkutviklingen			

	gjennom å sette ord på gjenstander og handlinger Vi leser bøker for barna, både egne og lånt på biblioteket Vi tar oss tid til de gode dialogene, uttrykt både kroppslig og verbalt.			
Barnehagens fagområder	Tiltak: Vi har god kjennskap til alle fagområdene i rammeplan og knytter disse opp til aktiviteter og handlinger i hverdagen. Vi jobber med tverrfaglige prosjekter gjennom året hvor ulike fagområder er representert Vi trekker fagområdene inn i refleksjon og evalueringen Vi henviser til fagområder i månedsbrev og innlegg på Facebook			
Inkluderende felleskap	Et lek- og læringsmiljø der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet			
Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser «se meg hele meg»	Avdelingene bruker fagplanen og progresjonsplanen gjennom året. Barna får kunnskap om kropp, helse og seksualitet. Hva er lov og ikke lov, hva er normalt og ikke normalt.			
Trafikk sikker barnehage	Samarbeid med Trygg trafikk og foresatte – bli en trafiksikker kommune			
Barnehagens arbeid med barns medvirkning	Jeg/vi gir alle barn mulighet til innflytelse i det som skjer i barnehagen - Barnesamtaler - Observasjon - Hverdags-samtaler Vi tilrettelegger det fysiske rommet ut fra barnas interesser og innspill			

	Vi ser, lytter til og følger opp barnas initiativ og det gir viktig innspill til det pedagogiske arbeidet og ulike prosjekter i barnehagen			
Barnehagens arbeid med progresjon	Vi tar utgangspunkt i det enkelte barn og legger til rette for mestringsopplevelser og tilpasser utfordringene Vi legger til rette det fysiske miljøet ut fra barnas alder og interesser			
Digital praksis Bruk av digitale verktøy - Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring	Vi legger til rette for at barna kan utforske, leke og lære gjennom digitale uttrykksformer Vi er opptatt av det etiske i bruk av digitale medier, for eksempel både ta og bruk av bilder. Vi er opptatt av å ta prosessbilder Vi lar de eldste barna ta bilder fra sin hverdag			
Barnehagens arbeid når barnet begynner i barnehagen	Vi gjennomfører oppstarts samtale med alle nye foresatte Vi tilbyr besøksdager for nye barn Vi tilpasser tilvenning/bli kjent til det enkelte barn Vi gir alle barn en tilknytningsperson når de begynner i barnehagen Vi er opptatt av tett kommunikasjon med alle foresatte Vi arrangerer flere fellesarrangementer/møtepunkter gjennom året			

Barnehagens arbeid med overganger intern i barnehagen	Vi har flere fellesarrangementer for alle barna i barnehagen gjennom året Vi passer hverandres barn ved for eksempel møter Vi har besøksdager på nye avdelinger på våren «alle barn er våre barn»			
Barnehagens arbeid med overgang mellom barnehage og skole	Personalet og skolestarterne er på besøksdager på skole og SFO Vi har god kommunikasjon med skolen Vi har vennsgrupper med andre barnehager i kommunen Vi har overføringssamtaler med skolen Vi har barnesamtaler med barna og "skolestart" samtaler med foresatte			
Planlegging	Vi planlegger felles pedagogiske aktiviteter på tvers av avdelinger Vi benytter «hvem, hva, hvorfor» i planlegging og evaluerer disse Vi bruker lotusdiagram Vi bruker barnesamtaler for å høre barnets tanker og innspill, ivaretar barns medvirkning Vi bruker kvalitetskjenner			
Vurdering	Vi deler barnehageåret i perioder og evaluerer etter hver periode Vi gjennomfører fagmøter med forberedelser og refleksjon Vi bruker praksisfortellinger og case og reflektere ut fra ulike perspektiver			

	Vi lager månedsbrev med evaluering av det vi har gjort og tanker fremover Vi gjennomfører barnesamtaler individuelt og i gruppe gjennom året for å ivareta barnets stemme og medvirkning			
Dokumentere	Vi lager en dokumentasjonsvegg med tekst og bilder Vi lager månedsbrev med bilder og tekst knyttet opp til rammeplan/årsplan Vi lager en årbok til alle barn som dokumenterer og beskriver hvordan vi har jobbet gjennom året. Vi benytter barnehagens facebook side for å vise noe av arbeidet vårt			

11 Kilder og referanser

Barnehageloven (2005) *Lov om barnehager, (LOV-2005-06-17-64)* Lovdata

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Brandtzæg, I., Torsteinson, S., & Øiestad, G. (2021). *Se barnet innenfra – hvordan jobbe med tilknytning i barnehagen*. Oslo: Kommuneforlaget AS

Brendeland, Trude Anett, 2018. *Lekelyst – med rom for lek inne*. Pedagogisk forum

Nordre Follo kommune, kvalitetskjennetegn:

<https://nordrefollo.sharepoint.com/sites/KompetansenterOppvekst/SitePages/Kvalitetskjennetegn.aspx>

Sandvik, Margareth, 2022. *Språkarbeid i barnehagen*. Cappelen Damm akademiske

Thorbersen, E. (2012). *Barnehagen uterom*. Oslo: Pedagogiske Forum

Utdanningsdirektoratet, *Rammeplan for barnehager* (2017)

RTVS Øst – snakkmedbarn.no